

lluïta antifranquista, des del seu catalanisme d'esquerres d'arrel popular, defensant la llengua catalana a la qual mai no va renunciar, ni en els moments més difícils. És obvi, per tant, que M. Aurèlia Capmany ha estat, aquest 2018, més vigent que mai, atesa la situació de disminució de llibertats democràtiques que hem viscut darrerament i encara vivim. Ha estat, i és, en aquest sentit, una veu que ens marca una actitud de fermesa: «Per viure, cal viure del tot; no es pot viure un trosset, perquè viure un trosset és morir-se. I nosaltres hem estat ben a punt de morir-nos, però no ens hem mort. I aquí som, disposats a exigir tot l'aire per respirar.»

Per damunt de totes aquestes M. Aurèlies, però, ha emergit la veu decidida de l'escriptora que va dir a Espriu: «escriuré encara que el món s'enfonsi». I com hi ha món, que va escriure! Recuperant la tradició i construint futur. Aquest any, gràcies a les reedicions, hem pogut fruit de la capacitat de transgressió, també literària, de Capmany, escriptora que mai no es va cenyir a la rigidesa d'un gènere i que sempre va experimentar per tal de trobar la manera d'escapar-se'n, construint en moltes de les seves obres aquesta mena de gèneres híbrids, com Woolf, a mig camí de la realitat i de la ficció, de la veritat i de la disfressa, de la memòria i de la invenció, de l'assaig i de la memòria. Del narrador que és un biògraf, de la novel·la que és una memòria, de la memòria que també és un assaig... Només les ments privilegiades i rebels, com la de M. Aurèlia Capmany, són capaces d'escapar de les estructures fèrries que engavanyen la llibertat.

Com es pot constatar, aquest any del centenari del naixement de M. Aurèlia Capmany ha estat una veritable festa de la paraula que ens ha permès de penetrar en el paisatge de vida i de literatura de M. Aurèlia Capmany, un paisatge fet de tenacitat i compromís, de rebel·lia i reivindicació, d'alegria per la cultura sense gravetat ni pedanteria. La seva agudesesa i lucidesa l'han convertida en la intel·lectual catalana més important de la segona meitat del segle XX i una de les seves escriptores més destacades, de qui hem d'impulsar-ne traduccions, perquè la seva obra és totalment exportable.

Ara, acabat l'homenatge sota el paraigua institucional, comença la tasca de constància, de continuar la recuperació que hem endegat amb la celebració del centenari i a la qual ara tots estem cridats a participar cada dia, amb la nostra lectura i reivindicació d'aquest patrimoni literari al qual pertany M. Aurèlia Capmany i que ens pertany també a tots nosaltres; que ens configura com a poble i que ens interpel·la en aquest diàleg constant entre passat, present i immediat futur.

Marta NADAL

Comissària de l'Any M. A. Capmany

Activitats de la Càtedra Màrius Torres durant l'«Any Lladó». — Amb motiu del centenari del naixement de Miquel Lladó i Miquel, la Càtedra Màrius Torres, de la Universitat de Lleida, ha instaurat de forma oficiosa un «Any Lladó» dedicat a aquest escriptor de les terres de Ponent, nascut a Castellldans i resident durant molt de temps a Andorra, que va ser injustament tractat en vida per la crítica i que ha patit un desproporcionat oblit després de mort. Per mirar de rescabalar-lo d'aquesta situació, la Càtedra ha organitzat les actuacions següents per a aquest Any.

En primer lloc, ha promogut l'elaboració del volum *Del fonoll a la neu*, una antologia de textos poètics, narratius, teatrals, epistolars i crítics d'aquest escriptor, que ha aparegut a la col·lecció Meridians de la Càtedra. L'antologia compta amb un llarg estudi d'Eduard Batlle, poeta, filòsof i estudiós de la seva obra, que ha tingut cura de l'edició, i també dos textos proemials de Josep Vallverdú i Josep Borrell.

Segonament, la Càtedra ha muntat una exposició, que es pot visitar des del 15 de setembre fins al 4 d'octubre, sobre el voluminós llegat d'aquest escriptor, en la qual el visitant pot fer-se una idea força completa de la seva polièdrica figura i de la seva interessant obra, a través d'un recorre-

Estudis Romànics [Institut d'Estudis Catalans], Vol. 42 (2020), p. 567-622

gut per la seva vida, a partir de fotografies, cartes i revistes en què va col·laborar, i per la seva obra, amb els volums publicats, els autògrafs (manuscrits i mecanoscrits) de l'obra publicada i inèdita, i amb el ressò que se'n va fer la premsa de l'època. Tot plegat, emmarcat per cinc plafons explicatius que contextualitzen el personatge.

Finalment, la Càtedra ha celebrat, el dia 26 de setembre, una Jornada acadèmica amb la voluntat de promoure els estudis sobre l'obra de Lladó i d'acostar-ne la figura al gran públic des de les visions rigoroses de diversos especialistes per tal de reivindicar-lo i situar-lo en el lloc que li pertoca dins les lletres catalanes contemporànies. La primera part de la Jornada, de caire científic, va tenir lloc a la Facultat de Lletres de la Universitat de Lleida, i s'hi van tractar diversos aspectes del castellandenc: una semblança personal a càrrec de Josep Vallverdú, una introducció a la seva trajectòria poètica feta per Eduard Batlle, una anàlisi de la seva etapa andorrana a càrrec de Josep Carles Laínez i l'explicació de les seves relacions internacionals, especialment les portugueses, a cura de Víctor Martínez-Gil. Aquesta primera part va acabar amb el solemne acte de donació del llegat de Lladó a la Universitat de Lleida per part de la seva filla, Conxita Lladó i la presentació de la digitalització d'aquest llegat al web del Corpus Literari Digital de la Càtedra Marius Torres per part de Joan Ramon Veny, a la qual va seguir una visita guiada a l'exposició a càrrec d'Eduard Batlle. La segona part de la Jornada, de tipus més personal i divulgatiu, va tenir lloc a la seu de l'Institut d'Estudis Ilerdencs i va consistir en una taula rodona moderada per Salvador Escudé, en què van participar Eduard Batlle, Josep Borrell i Jordi Curcó, i en la presentació de l'esmentada antologia a càrrec del mateix Eduard Batlle, Francesc Pané i Joan Ramon Veny.

Joan R. VENY-MESQUIDA
Càtedra Màrius Torres
Universitat de Lleida

Activitats culturals de les universitats de Madrid (2018-2019). — El 29 de març de 2019 es presentà al Cercle Català de Madrid el volum primer del *Libro de Contemplación en Dios*, editat per Palas Atenea (Madrid). És la primera traducció al castellà, i és especialment rellevant per tal com actualment no es pot trobar aquesta obra en llengua catalana ni està traduïda al català modern. Presentaren el llibre els editors, Dra. Matilde Rovira (Palas Atenea) i Dr. Vicent Martines (IVI-TRA/UA), qui dissertà sobre «La opción estratégica de la traducción multilingüe de los clásicos medievales y del Renacimiento». A més, participaren a l'acte i hi van intervenir la Dra. Carmen Teresa Pabón (UNED) per l'equip de llatíjistes i hispanistes, traductores de Lluïa, qui parlà dels textos llatins del *Llibre de Contemplació* així com de la traducció i les notes; la professora Mª Teresa Jiménez Calvente (UAH), qui tractà d'«El proyecto luliano y su proyección castellana: Fernando el Católico y Cisneros»; el professor Fernando Domínguez Reboiras (Albert-Ludwigs-Universität Freiburg), amb la intervenció: «Existo, luego pienso. El *Libro de contemplación en Dios* de Ramon Lluïa»; així com també la coordinadora, Dra. Júlia Butinyà (UNED), que va fer la història de la present traducció. L'equip traductor aplega, a més, la Dra. Matilde Conde i la Dra. Mª Lluïsa Ordóñez, les quals no van poder assistir a la presentació. Les intervencions es publicaran a la *Revista de Llenguas y Literaturas Catalana, Gallega y Vasca* (UNED). Així mateix, s'anuncià que el volum presentat sortiria en ebook i que els propers no trigaràn gaire a ésser editats, perquè estan ja preparats.

Professorat i membres investigadors de la Secció de Filologia Romànica de la Facultat de Filologia (UCM) participaren al llarg de l'any acadèmic 2018-2019 a les convocatòries següents amb les intervencions indicades: «VII Jornada sobre els escriptors valencians actuals: Josep Lozano» (Acadèmia Valenciana de la Llengua – Universitat de València), «Esferes del femení y del

Estudis Romànics [Institut d'Estudis Catalans], Vol. 42 (2020), p. 567-622